

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Aan

Minister van SZW

nota

Beantwoording Kamervragen lid Kathmann (PvdA) 6647
sociale verzekeringspremies in de binnenvaart

Aanleiding

- Bijgaand treft u de antwoorden aan op de Kamervragen van lid Kathmann (PvdA) "sociale verzekeringspremies in de binnenvaart".
- U beantwoordt deze vragen mede namens de Staatssecretaris van Financiën Fiscaliteit en Belastingdienst.
- De uiterlijke beantwoordingstermijn verloopt op 17 mei dus moeten de antwoorden z.s.m. bij de Tweede Kamer zijn. De antwoorden gaan parallel bij FIN in de lijn.

Geadviseerd besluit

1. Gaat u akkoord met bijgaande beantwoording van de vragen?
2. Gaat u ermee akkoord dat u de vragen mede namens de Staatssecretaris van Financiën beantwoordt?

Kernpunten

- De vragen hebben betrekking op werknemers die in de binnenvaart werken en deelnemen aan het internationale verkeer. Zij werken in twee of meer lidstaten. Om te bepalen in welke lidstaat deze werknemers sociaal verzekerd zijn, zijn er coördinatieregels opgesteld in Verordening (EG) nr. 883/2004.
- De Kamervragen zijn vrij algemeen gesteld en liggen in de lijn met eerdere Kamervragen die zijn gesteld over een specifieke situatie die zich met Luxemburg heeft voorgedaan. Bij de beantwoording van de Kamervragen wordt ook op deze kwestie ingegaan.
- In de Kamervragen wordt verschillende malen gevraagd hoe het mogelijk is dat werknemers die al premies hebben afgedragen in een andere lidstaat, toch verplicht kunnen worden premies af te dragen in Nederland.
- Er wordt toegelicht dat de aanwijzeregels in Verordening (EG) nr. 883/2004 bepalen dat een werknemer slechts in één lidstaat verzekerd kan zijn, en daar premieplichtig is. Waar de werknemer feitelijk premies heeft afgedragen, staat hier los van. Er wordt ook uiteengezet hoe ten onrechte afgedragen premies teruggevraagd/ gecorrigeerd kunnen worden. Verder wordt er aangegeven dat het foutief afdragen van premies in lidstaten met lage premielasten anders zou lonen en zou leiden tot het legaliseren van schijnconstructies. Dit zou zowel de coördinatie van sociale zekerheid door Verordening 883/2004 ondergraven als het fundament van het Nederlandse socialezekerheidsstelsel aantasten.

TER BESLISSING

Directie

Datum
11 mei 2023

Onze referentie

Opgesteld door

Tweede contactpersoon

Uiterlijk bij
15 mei 2023

Bijlage(n)
1

- Daarnaast wordt er verschillende malen gevraagd hoe de SVB artikel 13 onder a van Verordening (EG) nr. 883/04 toepast. In dit artikel wordt bepaald dat degene die substantieel (met als indicatief criterium 25%) werkzaam is in zijn woonland, aan de sociale zekerheidswetgeving van zijn woonland is onderworpen. De vragensteller vindt de wijze waarop dit gebeurt in strijd met de Arbeidstijdenwet.
- Om te beoordelen in welke omvang werkzaamheden in Nederland worden verricht, gaat de SVB uit van de vaar- en ligtijden van het binnenvaartschip waarop wordt gewerkt. De SVB vergelijkt de vaar- en ligtijden in Nederland met deze tijden in andere lidstaten. Uitgangspunt hiervoor is het vaartijdenboek van het schip. De omvang van de activiteiten van het schip in Nederland wordt door de SVB gezien als indicatie voor de omvang van de werkzaamheden in Nederland van de werknemers.
- Aangegeven wordt dat er geen rekening gehouden wordt met de Arbeidstijdenwet en dus geen rekening wordt gehouden met slaap- en rustdiensten aan boord van de schepen (zowel niet binnen Nederland als binnen de andere lidstaten). Er mag van worden uitgegaan dat de verhouding arbeidstijd – rusttijd in alle landen waar gevaren wordt, gelijk is.
- De werknemer en werkgever kunnen de grofmazigheid van deze vaststellingsmethodiek voorkomen. Zij moeten dan aantonen wat de werkelijke individuele arbeidstijd is in én buiten de woonstaat. Deze werkwijze is bevestigd door de rechtspraak.
- Bij de vraag of u bekend bent met de juridische procedures in de binnenvaart wordt aangegeven dat u bekend bent met de problematiek waarover ook al eerdere Kamervragen zijn gesteld over een groep rijnvarenden. Zij hebben onverschuldigd premies in Luxemburg betaald terwijl zij in Nederland hadden moeten betalen. Tegen de vaststelling van de Nederlandse verzekeringsplicht en de premie aanslagen zijn veel rijnvarenden in bezwaar en beroep gegaan. Bij deze procedures zijn de rijnvarenden in veruit het merendeel van de gevallen in het ongelijk gesteld.
- Verder wordt gevraagd of u het beeld herkent dat mensen door deze procedures in grote problemen zijn gekomen.
- Bij deze vraag is de kwestie van Luxemburg opnieuw benoemd en aangevuld met de passage dat Nederland op grond van de Regeling tijdelijke tegemoetkoming rijnvarenden (Strct. 24 december 2021, nr. 50396) een zeer specifieke groep rijnvarenden is tegemoetgekomen door rekening te houden met de in een Rijnstaat ten onrechte afgedragen premies. Reden daarvoor is onder meer dat de Rijnvarendenovereenkomst met terugwerkende kracht is ingevoerd. Dit heeft tot onduidelijkheid kunnen leiden over de geldende regelgeving. De betrokken werknemers worden door de Regeling zo in dezelfde sociale zekerheidspositie gebracht als waarin zij zouden zijn geweest indien hun werkgevers van meet af aan premies hadden afgedragen in de bevoegde lidstaat.
- Per saldo kan nog steeds sprake zijn van behoorlijke bedragen die moeten worden betaald omdat het verschil in premiehoogte tussen twee lidstaten relatief groot kan zijn.
- De Kamervragen zijn afgestemd met de SVB en de BD. De informatie afkomstig bij antwoord 10b is afkomstig van Financiën Fiscaliteit en Belastingdienst Financiën. Het is daar niet bekend of en hoe vaak loonbeslag is gelegd.
- PvdA GroenLinks en de Christenunie maken zich hard tegen schijnconstructies en sociale dumping onder andere via de motie van Gijs van Dijk/Smeulders

Datum
11 mei 2023

Onze referentie

*Behoorlijk
ingewikkeld.
Ik hoop dat de SV
voor iedereen begrijpelijk
wordt kan worden*

over het aan banden leggen van premieshoppen in Europees verband en via de initiatiefnota van de leden Segers en Marijnissen over een Actieplan arbeidsmigratie.

Datum
11 mei 2023

Onze referentie

Achtergrond: toelichting op Rijnvarendenovereenkomst (RVO)

Deze overeenkomst is gesloten op grond van artikel 16 van Verordening (EG) nr. 883/2004 tussen de lidstaten Nederland, België, Luxemburg, Frankrijk, Duitsland, Zwitserland en Liechtenstein zijn later toegetreden. De 7 lidstaten komen tweemaal per jaar bijeen in het Administratief Centrum voor de sociale zekerheid van rijnvarenden (CASS).

In deze overeenkomst hebben partijen afgesproken dat de bemanning (rijnvarenden) van een schip onderworpen is aan de sociale zekerheidswetgeving van de lidstaat waar de onderneming die het schip exploiteert is gevestigd. Deze aanwijsregel bestond al sinds jaar en dag onder de voorganger van de RVO, het Verdrag inzake de sociale zekerheid van Rijnvarenden. Bij de inwerkingtreding van Verordening (EG) nr. 883/2004, is deze aanwijsregel (door de terugwerkende kracht van de RVO) feitelijk behouden gebleven in de vorm van de RVO. Deze aanwijsregel heeft als voordeel dat de gehele bemanning op een schip in beginsel onderworpen is aan dezelfde sociale zekerheidswetgeving, gelijke monniken, gelijke kappen. De overeenkomst was de uitdrukkelijke wens van de sociale partners en de betrokken lidstaten omdat dit zowel voor de werkgever, als de werknemer en de uitvoering eenvoudiger toepasbaar is dan de regels in titel II van Verordening (EG) nr. 883/04 in de Rijnvaart.

Procesbelang vande Staat in verband met lopende procedures

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Antwoorden op Kamervragen lid Kathmann (PvdA) 6647 sociale verzekeringspremies in de binnenvaart	Verzenden aan TK	